

4. ROČNÍK SEMINÁŘE KE ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ ŠEDÉ LITERATURY

25. října 2011

NTK ve spolupráci s VŠE pořádá 4. ročník Semináře ke zpřístupňování šedé literatury, jehož prostřednictvím zajišťuje prezentaci a odbornou diskusi o problematice šedé literatury v České republice. Seminář kontinuálně sleduje stav řešení projektu, v jehož rámci bylo vytvořeno Národní úložiště šedé literatury (NUŠL). Projekt podpořilo v letech 2008 až 2011 Ministerstvo kultury ČR. V roce 2011 se projekt nachází v závěrečné fázi a na semináři budou prezentovány výsledky, kterých bylo během řešení pilotního projektu dosaženo, a výhled do budoucnosti. Seminář je určen knihovníkům, správcům sbírek, IT pracovníkům, ale i vedoucím pracovníkům a autorům, které zajímají možnosti zveřejňování výsledků výzkumné práce a možnosti získávání aktuálních dokumentů.

Ústředním tématem bude zveřejňování výsledků odborné a vědecké práce v digitálních repozitářích především v prostředí České republiky, ale i v zahraničí. Ze zahraničních hostů vystoupí Dominic Farace z organizace GreyNet, který se bude zabývat výzkumnou koncepcí a předběžnými výsledky projektu „pokročilých publikací“, a Christiane Stock z francouzského INISTu s příspěvkem o databázi OpenGrey. Jedním z hlavních partnerů OpenGrey je NUŠL, který používá pro digitální repozitář systém CDS Invenio. O novinkách a přechodu na verzi 1.0rc0 bude informovat Tomáš Müller z NTK.

Jaromír Šavelka a Michal Koščík z PF Masarykovy univerzity v Brně budou věnovat pozornost právní problematice šedé literatury, tedy podmínkám, které musí splňovat, aby mohla být zařazena do veřejně přístupného repozitáře. Projekt MU Repozitar.cz představí Daniel Jakubík. Společný evropský formát pro informace o výzkumu CERIF uvede Jan Dvořák ze společnosti InfoScience. Ohrožení a možnosti zabezpečení informací v digitálních repozitářích osvětlí Pavla Kovářová z MU v Brně a na závěr Pavel Kocourek prakticky předvede novinky v Centrálním rozhraní NUŠL v systému FAST Search. Novinkou na semináři bude panelová diskuse na téma Zveřejňování šedé literatury – dostupnost, transparentnost, budoucnost.

Na Seminář ke zpřístupňování šedé literatury naváže seminář „Open Access aneb Open your mind!“, který se bude konat v rámci Open Access Week 26. 10. 2011 v NTK.

ABSTRAKTY

Národní úložiště šedé literatury – pilotní realizace

Petra Pejšová, Národní technická knihovna

Národní úložiště šedé literatury (NUŠL) vybudovala Národní technická knihovna společně s Vysokou školou ekonomickou v Praze v rámci projektu „Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace“, který podpořilo z programových projektů Ministerstvo kultury ČR. Představeny budou výsledky čtyřletého řešení projektu a plány pro budoucí období a mezinárodní spolupráci.

PROGRAM

8.00–9.30

» Registrace účastníků

Dopolední program

9.30

» Zahájení semináře

9.30–10.00

» Národní úložiště šedé literatury – pilotní realizace

Petra Pejšová

Národní technická knihovna

10.00–10.30

» Další využití šedé literatury – propojení výsledků výzkumu a publikací v plném znění

Dominic Farace

GreyNet

10.30–11.00

» CDS Invenio pro Národní úložiště šedé literatury – přechod na verzi 1.0rc0

Tomáš Müller

Národní technická knihovna

11.00–11.30

» OpenGrey – jak funguje a jak se používá

Christiane Stock

INIST

11.30–12.30

» Přestávka na oběd

Další využití šedé literatury – propojení výsledků výzkumu a publikací v plném znění

Dominic Farace, GreyNet – Grey Literature Network Service

Výzkumná koncepce a předběžné výsledky projektu „pokročilých publikací“ zahrnuje skupinu 250 autorů cyklu Mezinárodních konferencí o šedé literatuře. Projekt se snaží obejít rozpor „data versus dokument“ v komunitě kolem šedé literatury střední cestou. Tu poskytují pokročilé publikace, které brání myšlence náhodného výběru dat a informací, namísto toho se zaměřují na lidskou intervenci v prostředích bohatých na data. Systém pokročilých publikací přispívá k procesu přezkoumávání šedé literatury, k reprodukovatelnosti výzkumu a ke zlepšení přístupu k výzkumným výsledkům.

CDS Invenio pro Národní úložiště šedé literatury – přechod na verzi 1.0rc0

Tomáš Müller, Národní technická knihovna

NUŠL do začátku roku 2011 používalo jako svůj digitální repozitář systém CDS Invenio ve verzi 0.99.1. Již na konci roku 2010 CERN uvolnil CDS Invenio ve verzi 1.0 release candidate 0, a protože tato verze obsahovala množství nových a pro NUŠL užitečných funkcí, byla zavedena do hlavního provozu.

OpenGrey – jak funguje a jak se používá

Christiane Stock, INIST

OpenGrey je unikátní úložiště poskytující otevřený přístup k odkazům evropské šedé literatury a je výsledkem 25 let spolupráce. Příspěvek bude zaměřen na funkce nové webové stránky, nástupce OpenSIGLE, a bude informovat o zkušenostech z převodu metadat mezi platformami. Uživatelé statistiky OpenGrey a zpětná vazba budou využívány se záměrem prosazovat více šedé literatury v repozitářích.

Zveřejňování šedé literatury – dostupnost, transparentnost, budoucnost

Panelová diskuse

Téma panelové diskuse koresponduje s tématem semináře a představí názory odborníků z různých institucí na aktuální otázky z oblasti zpřístupňování šedé literatury a výsledky průzkumu spokojenosti se spoluprací s NUŠL. Panelovou diskusi bude moderovat Radka Římanová a účastníky panelu budou Lenka Maixnerová z NLK, Václava Horčáková z HÚ AV ČR, Tomáš Pergler z AVU a Jaromír Šavelka z PF MU.

Jaké podmínky musí splňovat autorské dílo, aby mohlo být zařazeno do veřejně přístupného repozitáře?

Jaromír Šavelka a Michal Koščík, PF Masarykova univerzita Brno

Problematika posuzování způsobilosti autorských děl ke zpřístupnění ve veřejném repozitáři. Způsob posuzování lze formalizovat tak, aby mohl být mechanicky vykonáván i osobou bez právního vzdělání. Existuje okruh vlastností díla, jejichž posouzením je možno dílo zařadit do jedné z kategorií – vhodné pro zpřístupnění, nevhodné pro zpřístupnění bez svolení určitého okruhu osob, vhodné k dalšímu posouzení. Bude osvětleno jak přiřadit konkrétní autorské dílo k jedné ze tří výše uvedených skupin. Postup představuje stromová struktura jednoduchých otázek.

Repozitar.cz – centrální repozitář publikačních výsledků jako součást systémů na odhalování plagiátů

Daniel Jakubík, CVT – FI Masarykova univerzita Brno

K systémům These.cz a Odevzdej.cz přibude nový systém na odhalování plagiátů RepoZitar.cz. Ten bude sloužit pro odborné články a jiná díla vědeckých pracovníků a doktorských studentů. Do projektu a jeho vývoje je zapojeno 15 vysokých škol, které kromě vlastního technického řešení společně připravují nezbytné organizační, společenské a právní prostředí. Systém nabídne také zpřístupňování děl v souladu s myšlenkou Open Access, vyhledávání podobných dokumentů nebo předávání výsledků do RIV.

CERIF – úvod ke společnému evropskému formátu pro informace o výzkumu

Jan Dvořák, InfoScience Praha

CERIF je modelem pro oblast výzkumu. Zahrnuje základní entity, jejichž výskyt může být klasifikován libovolným počtem typů, oborů či témat. Fakta jsou udržována v časově specifických vazbách mezi entitami modelu, které zahrnují role. Role i typy jsou soustředěny v tzv. sémiotické vrstvě, která dovoluje deklarovat význam ve formální syntaxi. CERIF byl doporučen Evropskou komisí jako standard pro vytváření CRIS, což jsou informační systémy o výzkumu. Péče o tento model byla svěřena neziskové nevládní organizaci euroCRIS, která je sdružením pracovníků s informacemi o výzkumu.

Zranitelnosti institucionálních repozitářů

Pavla Kovářová, KISK Masarykova univerzita Brno

Ohrožení dat pro potřeby budování a údržby institucionálních digitálních repozitářů má podobu upozornění na možné zdroje a cíle ohrožení a na možnosti zabezpečení. Smyslem je tedy zvýšit povědomí o ohrožujících situacích. Toho bude dosaženo ukázkovými příklady ohrožení a především odkazy na zdroje dalších informací k tématu.

Centrální rozhraní NUŠL v systému FAST Search

Pavel Kocourek, INCAD

Vyhledávací systém FAST Search využívá NUŠL jako centrální prezentační rozhraní. Představena bude nová funkcionální zakomponovaná do Centrálního rozhraní NUŠL a také novinky z vývoje vyhledávacího systému FAST samotného. Součástí příspěvku budou i praktické ukázky.

Odpolední program

12.30–13.30

» **Zveřejňování šedé literatury – dostupnost, transparentnost, budoucnost. Panel expertů.**

Účastníci panelu:

Iveta Fürstová NTK,
Lenka Maixnerová NLK,
Tomáš Pergler Knihovna AVU,
Václava Horčáková Historický ústav AV ČR, v. v. i.,
Jaromír Šavelka PF MU Brno

13.30–14.00

» **Jaké podmínky musí splňovat autorské dílo, aby mohlo být zařazeno do veřejně přístupného repozitáře?**

Jaromír Šavelka a Michal Koščík
Ústav práva a technologií, PF MU Brno

14.00–14.30

» **Repozitar.cz – centrální repozitář publikačních výsledků jako součást systémů na odhalování plagiátů**

Daniel Jakubík
CVT – FI MU Brno

14.30–14.45

» **Přestávka na kávu**

14.45–15.15

» **CERIF – úvod ke společnému evropskému formátu pro informace o výzkumu**

Jan Dvořák
InfoScience Praha

15.15–15.45

» **Zranitelnosti institucionálních repozitářů**

Pavla Kovářová
KISK MU Brno

15.45–16.15

» **Centrální rozhraní NUŠL v systému FAST Search**

Pavel Kocourek
INCAD

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Registrace: <http://www.techlib.cz/cs/1664-seminar-ke-zpristupnovani-sede-literatury-2011/>

Seminář je zdarma, nutná je pouze online registrace od 15. 8. 2011 do 24. 10. 2011.

Elektronický sborník je dostupný na: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Sborniky>

Seminář bude moderovat Radka Římanová.

Po skončení semináře bychom Vás rádi pozvali na prohlídku budovy Národní technické knihovny.

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library